

Biroul permanent al Senatului
Bp 506 09.11.2016

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B506 din 12.10.2016,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară, urmărindu-se stabilirea, pentru experții tehnici judiciari, a obligației de a se constitui într-o asociație profesională, precum și reglementarea unor aspecte referitoare la plata experților.

Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Referitor la soluțiile cuprinse în prezenta propunere, cu titlu preliminar, precizăm că unele încalcă prevederi constituționale, prevederi din dreptul Uniunii Europene și din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, iar altele nu respectă exigențele de tehnică legislativă, fiind incomplete, conținând inconsecvențe terminologice ori fiind redactate într-un limbaj neadecvat stilului normativ.

3. Textul preconizat pentru **alin.(2) al art.6** din Ordonanța Guvernului nr.2/2000, cuprins la pct.2 din propunerea legislativă încalcă, atât prevederi constituționale, cât și prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Astfel, dacă textul în vigoare al art.6 prevede că experții tehnici **se pot constitui** în asociații profesionale, în condițiile legii, garantându-li-se astfel **dreptul constituțional de asociere**, prin prezenta propunere se adaugă un alineat potrivit căruia experților tehnici judiciari și specialiștilor (?) **li se stabilește obligația de a se constitui** în Asociația profesională Corpul Experților Tehnici din România, în condițiile legii (?).

Prin urmare, dreptul constituțional de asociere al experților tehnici devine, prin prezenta propunere o obligație de a deveni membri ai unei organizații profesionale, **încălcându-se prevederile art.40 alin.(1) din Constituție**, care prevede că:

„Cetățenii se pot asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere”.

Corelativ, este încălcat și **art.11 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale** referitor la *Libertatea de întrunire și de asociere* care prevede la par.1 că **orice persoană are dreptul la libertate de asociere**. Conform par.2, exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora.

4. Textele preconizate pentru **art.17 și 23** referitoare la stabilirea unei sume provizorii minime la nivelul salariului mediu pe economie, ca plată a expertului/specialistului pentru expertiza efectuată constituie o încălcare a prevederilor art.21 din Constituție privind ***dreptul fundamental de acces liber la justiție***.

În primul rând, întrucât noțiunea de „salariu mediu pe economie” nu este definită în legislație, considerăm că a fost vizată noțiunea de „câștig salarial mediu brut”. Or, în condițiile în care câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 a fost de **2.681 lei**, iar câștigul salarial mediu nominal brut, în luna septembrie 2016, a fost de **2898 lei**, stabilirea unei sume provizorii/unui onorariu minimal pentru o expertiză, indiferent de

complexitate și durata necesară, la nivelul propus în proiect, poate **constitui o încălcare a exercitării dreptului de acces la justiție**, încălcând art.21 alin.(2) și (3) din Legea fundamentală, persoanele fiind descurajate de a solicita recunoașterea sau apărarea unui drept în instanță, din următoarele rațiuni:

a) o sumă provizorie/onorariu minim stabilite la o valoare de aproximativ 3000 lei, fără a avea în vedere complexitatea expertizei și timpul necesar pentru efectuarea acesteia este nejustificată, dat fiind că există cazuri când expertizele presupun, de exemplu, doar încadrarea unui imobil în grila notarială ori compararea unor înscrisuri sau timpul alocat efectiv expertizei este foarte scurt;

b) trebuie avute în vedere și ipoteza în care partea interesată nu poate dovedi un act juridic sau fapt juridic decât prin proba expertizei, dar și ipoteza în care valoarea litigiului este mai mică decât respectivul onorariu minim impus.

Prin urmare, ar trebui să rămână la latitudinea instanței să stabilească, prin raportare la litigiul concret și costul estimat al lucrării, atât onorariul provizoriu și cel final, cât și termenul pentru predarea raportului de expertiză, așa cum, de altfel, se și prevede la art.331 din Codul de procedură civilă.

5. Textul propus pentru art.10 alin.(1) lit.c), unde se preconizează ca pentru participarea la examen, persoana să fi absolvit studii superioare în specialitatea pentru care se prezintă la examenul de expert, studii dovedite cu diplomă eliberată de o instituție acreditată ARACIS, constituie o încălcare a dreptului Uniunii Europene, în speță a libertății de circulație a lucrătorilor salariați, a libertății de stabilire și a libertății de prestare a serviciilor, deoarece cetățenilor altor state membre ale UE/SEE sau chiar români care și-au dobândit calificarea profesională în alt stat decât România, li se impune o condiție imposibil de realizat.

Astfel, nu poate fi obligată o instituție de învățământ din alt stat membru UE/SEE (persoană juridică străină) să aibă acreditare ARACIS, deoarece Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) nu are competența de a evalua calitatea educației decât pentru instituțiile de învățământ superior care operează pe teritoriul României și pentru instituțiile românești de învățământ superior care funcționează legal pe teritoriul altor state.

Precizăm că pentru cetățeanul unui alt stat membru al UE/SEE și pentru cetățeanul român care au obținut într-un alt stat membru al UE/SEE calificarea profesională necesară pentru dobândi calitatea de

expert tehnic judiciar în România sau pentru a exercita profesia pe teritoriul României, în prezent, prin prevederile art.10¹ din Ordonanța Guvernului nr.2/2000 sunt asigurate, de o manieră compatibilă cu dreptul Uniunii Europene, aceste posibilități referitoare la recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale în domeniu.

6. În ceea ce privește Asociația profesională Corpul Expertilor Tehnici din Romania, menționată în textul propus pentru **art.4 alin.(1)**, precizăm că, pe de o parte, în cuprinsul propunerii este denumită diferit - a se vedea art.6, art.11 alin.(2), art.12 alin.(1) lit.c) – și nu este identificată prin sediu sau alte elemente, iar pe de altă parte, așa cum reiese din Registrul național al persoanelor juridice fără scop patrimonial, respectiva asociație nu este singurul organism profesional care reprezintă interesele experților tehnici. Astfel, pot fi identificate și alte organisme profesionale în domeniu, la nivel național sau local precum: Asociația „Corpul Experților Tehnici din Romania”, Asociația Corpul Experților Tehnici, Asociația Profesionala a Experților Judiciari Timiș, Corpul Experților Tehnici din Romania, Asociația Profesionala a Experților Tehnici Judiciari Bacău, Asociația Profesionala a Experților Topografi din Romania – A.P.E.T.-R și altele.

În plus, semnalăm că la același art.4 alin.(1), în teza I se menționează că respectiva asociație își desfășoară activitatea *la nivel central* (sintagmă ambiguă și improprie contextului, fiind folosită pentru autorități) ca asociație de utilitate publică. Or, obținerea statutului de utilitate publică se face potrivit prevederilor art.38 și următoarele din Ordonanța Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, putând fi acordat de Guvernul României dacă sunt întrunite cumulativ condițiile legale expres prevăzute.

La teza a II-a, de asemenea este definit cu un termen impropriu, „(instrument)”, un institut care funcționează în cadrul asociației profesionale respective, acesta fiind declarat instrument de pregătire în domeniu.

7. Prin raportare la ansamblul modificărilor și completărilor propuse, menționăm că, potrivit prevederilor art.61 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, modificarea sau completarea unui act normativ este admisă numai dacă nu se afectează concepția generală ori caracterul unitar al aceluia act sau **dacă nu privește întreaga ori cea mai mare parte a reglementării în cauză**; în caz contrar actul se înlocuiește cu o nouă reglementare, urmând să fie în întregime abrogat. Prezenta propunere

cuprinde un număr de 29 intervenții de modificare și completare, în condițiile în care actul de bază conține 42 de articole.

8. Semnalăm că mai multe texte ale propunerii contravin art.36 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fiind redade într-un stil imprecis și neinstituind reguli necesare, suficiente și posibil a fi aplicate.

Exemplificăm cu textele preconizate pentru:

- art.11 alin.(2), unde nu se înțelege cine eliberează legitimația;
- art.12 alin.(2) și 12¹, unde se arată că persoana interesată să fie recunoscută ca expert tehnic trebuie să facă dovada apartenenței la Asociația profesională Corpul Expertilor Tehnici din Romania, cu prilejul susținerii examenului organizat de Ministerul Justiției și cu prilejul eliberării autorizației, ceea ce nu este posibil, deoarece numai **după** susținerea și promovarea examenului și obținerea autorizației, o persoană este expert tehnic și se poate deveni membru într-o asemenea asociație.

- art.22¹ alin.(2), în privința expresiei „abatere disciplinară sanționabilă”;

- art.26, unde este folosită sintagma „organizat în condițiile legii”, fără a se preciza dacă este vorba despre actul de bază sau alt act normativ;

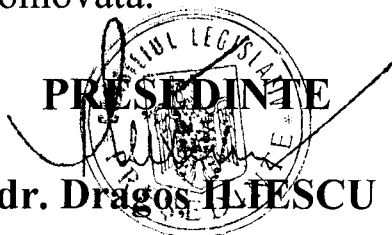
- art.34 alin.(1) și 36 alin.(1), unde sunt menționate un Cod Deontologic și un regulament al Asociației profesionale Corpul Expertilor Tehnici din Romania, neînțelegându-se ce rang (act intern, act normativ) au aceste documente și dacă sunt unul și același.

În plus, la art.34 alin.(1) se preconizează ca pe baza Codului Deontologic să se stabilească răspunderea penală, încălcându-se principiul *nulla poena sine lege* (principiul legalității incriminării) consfințit și la art.1 din Codul penal și redactat astfel:

„(1) *Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.*

(2) *Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.*”.

9. În concluzie, în actuala redactare, prezenta propunerea legislativă nu poate fi promovată.

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILESCU

București

Nr. 1099/ 8. 11. 2016

O.G. nr. 2/2000

M. Of. nr. 26/25 ian. 2000

Ordonanță privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară

aprobată prin

L. nr. 156/2002

M. Of. nr. 249/15 apr. 2002

aprobată prin L. nr. 156/2002 M. Of. nr. 249/15 apr. 2002

Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară

modificări prin L. nr. 37/2009 M. Of. nr. 182/24 mar. 2009

Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară și a Ordonanței Guvernului nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice

*modifică art. 10 alin. (1) lit. a), art. 13 alin. (1);
introduce lit. a_1) la art. 10 alin. (1), art. 10_1, art. 29_1*

modificări prin L. nr. 178/2009 M. Of. nr. 335/20 mai 2009

Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară

*modifică art. 10 alin. (1) lit. d), art. 11 alin. (3), art. 12, art. 14 alin. (2), art. 22, art. 32 lit. b), art. 33 lit. a), b) și e);
introduce alin. (2) la art. 1, art. 16_1;
abrogă art. 33 lit. d)*

4 modificări prin O.G. nr. 13/2010 M. Of. nr. 70/30 ian. 2010

Ordonanță pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției în vederea transpunerii Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne

*modifică art. 10 alin. (1) lit. a), art. 13 alin. (1);
introduce alin. (8) - (11) la art. 10_1, art. 10_2, art. 12_1, alin. (2) la art. 34, art. 40_1;
abrogă art. 10 alin. (2)*

aprobată cu modificări prin L. nr. 128/2010 M. Of. nr. 453/2 iul. 2010

5 modificări prin L. nr. 128/2010 M. Of. nr. 453/2 iul. 2010

Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 13/2010 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției în vederea transpunerii Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne

aprobă cu modificări O.G. nr. 13/2010

6 modificări prin L. nr. 208/2010 M. Of. nr. 784/24 nov. 2010

Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară

*modifică art. 2, art. 3, art. 9, art. 11 alin. (2), art. 12 alin. (1) lit. a), b), art. 12 alin. (3), art. 16, art. 16_1 alin. (2), art. 17, art. 18, art. 21 lit. a), art. 22, art. 23 alin. (2), art. 25 alin. (2) partea introductivă, art. 32 lit. b)-e), art. 35 alin. (2);
introduce art. 22_1, art. 38_1;
abrogă art. 25 alin. (2) lit. e), art. 25 alin. (3)*

O. nr. 199/C/2010

M. Of. nr. 78/4 feb. 2010

Ministerul Justiției

M.J.

Ordin pentru aprobarea Nomenclatorului specializărilor expertizei tehnice judiciare

1 modificări prin O. nr. 1749/C/2011 M. Of. nr. 655/14 sep. 2011

Ordin privind modificarea Nomenclatorului specializărilor expertizei tehnice judiciare, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 199/C/2010